

Norsk Ornitologisk Forening (NOF)

Sandgata 30 B
N-7012 Trondheim

e-post: nof@birdlife.no internett: www.birdlife.no

Telefon: (+ 47) 73 84 16 40
Bankgiro: 4358.50.12840
Org. nr.: 970 089 748 NVA

Norges Vassdrags- og energidirektorat
Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo
E-post: nve@nve.no

Deres ref.
201203315-53

Deres kontaktperson
Sissel Jakobsen

Vår ref.
2014-76/420.2

Vår kontaktperson
Arnstein Indahl

Dato
30.09.2014

Vindkraftverk med tilhørende nettilknytning i Verdal kommune - Høringssvar fra NOF

Norsk Ornitologisk Forening (NOF) viser til høring av søknad om vindkraftverk med nettilknytning på Hyllfjellet, Sognavola og Markavola i Verdal kommune. Vi takker for tilsendt materiale. Vi viser også til vår uttalelse til meldingen om saken som vi sendte NVE 1.11.2012.

Etter en samlet vurdering av konsekvensene går NOF mot det foreliggende planforslaget.

NOF anser at de planlagte tiltakene i for stor grad vil gå på bekostning av andre nasjonale mål om bevaring av biologisk mangfold, ivaretagelse av inngrepsfrie naturområder og natur som ressurs for utøvelse av friluftsliv. Ut i fra det vi erfarer er det allerede gitt konsesjoner nok til å oppfylle Norges målsetninger om fornybar kraftproduksjon. I denne situasjonen bør andre miljømål, som mål om å hindre tap av naturmangfold og inngrepsfrie naturområder vektlegges betraktelig tyngre, siden måloppnåelsen i langt mindre grad er nådd for disse målene. Dersom NVE fortsetter å gi konsesjoner for å overoppfylle målet om utbygging av fornybar energi vil det føre til at det blir bygd vindkraftverk i de områdene hvor utbygger har best økonomi, ikke i de områder som er best egnet for utbygging og hvor konfliktene med andre nasjonale miljømål er minst. Dersom NVE mener at noen av de senere omsøkte konsesjonene har mindre konfliktpotensial enn tidligere gitte konsesjoner foreslår NOF at NVE vurderer muligheten for å inndra noen av konsesjonene med større konfliktpotensial.

NOF beklager at det ikke ligger noen samlet plan for vindkraftutbygging i Norge til grunn for denne og andre søknader om vindkraftverk som for tiden er under saksbehandling. I Nord-Trøndelag eksisterer det heller ingen regional plan for vindkraftutbygging, men det ligger en strategi for utbygging av vindkraftverk i den regionale arealplanen for fylket. I følge denne planen er fylkestinget skeptisk til ytterligere vindkraftplaner i fylket enn dem som allerede har fått konsesjon. Øvrige prosjekter/meldinger anbefales stilt i bero i konsesjonssammenheng. Med tanke på samlede belastning av alle igangsatte og konsesjonsgitte vindkraftverk i fylket og nabofylkene støtter NOF denne strategien.

Når det gjelder konsekvensutredningen for naturmangfold så vil vi påpeke at de feltbiologiske undersøkelsene er gjennomført for sent på året i forhold til å effektivt kunne påvise fuglearter som med stor sannsynlighet finnes i området. Det er også slik at feltarbeid bør gjennomføres på ulike årstider for å fange opp forekomsten av alle de forvaltningsrelevante artene som man kan forvente å finne i et slikt område. Det bør særlig stilles større krav til feltarbeid i områder som er dårlig kartlagt fra før. Planområdene Hyllfjellet, Sognavola og Markavola må karakteriseres som områder med lav dekningsgrad. Omfanget av det feltarbeidet som er gjort i denne utredningen er således utilstrekkelig til å kunne avdekke områdets virkelige verdier. NOF anser dette som et brudd på naturmangfoldloven (nml) § 8 (kunnskapsgrunnlaget). Vi anser altså kunnskapsgrunnlaget som såpass dårlig at det ikke

kan tilrådes å gi konsesjon til utbygging. Dermed bør det legges stor vekt på nml § 9 (føre-var-prinsippet), noe som tilsier at det bør gis avslag på konsesjonssøknaden. NOF har også ved flere tidligere anledninger påpekt at dårlig kunnskapsgrunnlag er en gjennomgående tendens i konsesjonsutredninger av vindkraftverk. Dette kan bedres ved at minimumskravene forbedres. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet (nml § 8). NOF mener dermed at det må stilles andre og strengere krav til en utredning av etablering av et vindkraftverk med tilhørende veinett enn ved bygging av bare veien, siden et vindkraftverk innebærer en stor risiko for skade på fuglelivet utover skaden fra etableringen av selve vegnettet.

Når dette er sagt så fremgår det likevel av konsekvensutredningen for naturmangfold at de foreslåtte tiltakene vil ha til dels store negative konsekvenser for naturmangfoldet.

Etter NOFs mening er selve arealbruken i dette planforslaget svært problematisk. Det er her snakk om å gjøre omfattende irreversible tekniske inngrep i inngrepsfrie områder med villmark og villmarkspreget. En realisering av vindkraftverkene vil permanent omgjøre dette til industriområder med svært omfattende terrenginngrep, sprenging av fjell og anleggsveier beregnet for svært tungt industrielt utstyr. Disse inngrepene er helt irreversible, og vil være der for alltid selv om selve vindkraftverket kanskje en dag ikke lenger vil være i drift. I tillegg kommer en del negative konsekvenser for fugler som følge av kollisjon med vindturbiner og fortrenningseffekter.

I forhold til de berørte naturverdiene bør Hyllfjellet og Sognavola betraktes som ett område, bare adskilt av en liten dal. Bortfallet av villmarkspreget inngrepsfri natur ved realisering av denne planen vil derfor være svært alvorlig. Denne konsekvensen må vektlegges tungt, og mange av de artene som ellers utgjør naturverdiene i dette området er avhengig av at dette forblir et urørt naturområde. For disse områdene berører planforslaget også et yngleområde for jerv, leveområder for kongeørn, dvergfalk, tårnfalk, fjellrype og lirype. Hekkeplasser for svartand og ulike vadefugler vil også berøres her. I tillegg vil verdifulle naturtyper berøres. Det er svært viktig at alternativet med adkomstvei gjennom naturreservatet Fjellmannmyra/Vargdalsfloa unngås. Også ved utbygging av bare Markavola vil bortfallet av inngrepsfri natur være stort, med negative konsekvenser for de arter og naturkvaliteter som følger med dette. Også her vil viktige lokaliteter for vadefugl, gammelskogsarter og hønsefugl gå tapt.

Det ligger to gode spillplasser for dobbeltbekkasin i planområdet. Dette er en art som er i tilbakegang i Nord-Trøndelag, og arten er nær truet på Norsk rødliste for arter 2010. Dobbeltbekkasin er en indikator på særlig rike myrområder. Dobbeltbekkasin er også en globalt truet fugleart (i kategorien nær truet på IUCNs globale rødliste). Norge har derfor et særlig ansvar for å ta vare på denne arten. NOF krever derfor at spillplasser og hekkeplasser for dobbeltbekkasin ikke blir berørt av inngrep i forbindelse med denne planprosessen.

Basert på resultater fra ringmerking så foregår det et vesentlig fugletrekk av flere artsgrupper i øst-vestlig retning gjennom området under trekketidene vår og høst. Hekkefugler i denne delen av Trøndelag trekker gjerne via Sverige. Hva konsekvensene for dette trekket vil være av planforslaget er ikke belyst i konsekvensutredningen. En kartlegging av dette vil kreve sammenhengende systematiske undersøkelser over tid, i trekkperiodene både på våren og høsten. Feltarbeidet som ble utført i forbindelse med utarbeidinga av konsekvensutredningen ble gjennomført mellom disse periodene.

Konsekvensutredningen gir etter NOFs mening feil vurdering av områdets verdi for hønsefugl. En kombinasjon av hønsefuglens naturlige svingninger og mangelfullt feltarbeid, utført til feil til på året, er sannsynlige årsaker til at verdiløsinga har blitt satt for lavt. Tilgjengelig kunnskap som data fra linjetakseringer og jegerstatistikk har heller ikke blitt brukt i utforminga av kunnskapsgrunnlaget. Det er gode bestander av fire av våre fem hønsefuglarter i planområdet. Området innfrir med egnede hekkelokaliteter for både lirype, fjellrype, orrfugl og storfugl. Dette er arter som dårlig manøvreringsevne og ofte forulykker i vindkraftverk. Dette er godt kjent for lirype f.eks. fra Smøla.

Noe av det samme er tilfelle for storlom, smålom og ulike andearter som finnes i planområdet. En konsekvens av denne vindkraftutbyggingen vil være økt dødelighet for hønsefugl. Dette vil igjen medføre reduserte bestandsgrunnlag for å bedrive jakt på disse artene i området.

NOF mener at konsekvensutredningen ikke godt nok fanger opp konsekvensene for rovfugl. Etter det NOF vet berører planområdet også leveområder for rovfuglartene havørn, fiskeørn, fjellvåk, hønsehauk, jaktfalk og vandrefalk. Disse artene vil både kunne utsette for fortrenging og direkte kollisjon med vindturbiner og kraftlinjer som følge av utbyggingen. I tillegg kommer fare for elektroksjon.

Konklusjon

NOF fraråder at det gis konsesjon til utbygging av vindkraftverk med nettilknytning på Hyllfjellet, Sognavola og Markavola i Verdal kommune. Kunnskapsgrunnlaget som foreligger er for tynt til at utbygging kan anbefales. De foreslåtte planene vil ha for store negative konsekvenser for viktig naturmangfold, inngrepsfri natur og for alltid ødelegge et intakt og viktig natur og friluftsområde.

For Norsk Ornitologisk Forening

Kjetil Aa. Solbakken

(Sign.)

Kjetil Aa. Solbakken, generalsekretær

Arnstein Indahl, leder NOF Verdal lokallag

Kopi:

Miljødirektoratet post@miljodir.no

Klima- og miljødepartementet postmottak@kld.dep.no